

Swahili B – Standard level – Paper 1
Swahili B – Niveau moyen – Épreuve 1
Swahili B – Nivel medio – Prueba 1

Friday 4 November 2016 (afternoon)
 Vendredi 4 novembre 2016 (après-midi)
 Viernes 4 de noviembre de 2016 (tarde)

Candidate session number
 Numéro de session du candidat
 Número de convocatoria del alumno

1 h 30 m

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Question and answer booklet – Instructions to candidates

- Write your session number in the boxes above.
- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all the paper 1 questions.
- Refer to the text booklet which accompanies this booklet.
- Answer all of the questions in the boxes provided. Each question is allocated **[1 mark]** unless otherwise stated.
- The maximum mark for this examination paper is **[45 marks]**.

Livret de questions et réponses – Instructions destinées aux candidats

- Écrivez votre numéro de session dans les cases ci-dessus.
- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient toutes les questions de l'épreuve 1.
- Référez-vous au livret de textes qui accompagne ce livret.
- Répondez à toutes les questions dans les cases prévues à cet effet. Sauf indication contraire, chaque question vaut **[1 point]**.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[45 points]**.

Cuaderno de preguntas y respuestas – Instrucciones para los alumnos

- Escriba su número de convocatoria en las casillas de arriba.
- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todas las preguntas de la prueba 1.
- Consulte el cuaderno de textos que acompaña a este cuaderno.
- Conteste todas las preguntas en las casillas provistas. Cada pregunta vale **[1 punto]** salvo que se indique lo contrario.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[45 puntos]**.

Kifungu A — Utalii na tamaduni za pwani; Fort Jesus

Chagua jibu sahihi kutoka kwa A, B, C, D. Andika herufi ya uchaguzi wako katika kisanduku. Tumia **aya ya 1** kwa majibu yako.

1. Kulingana na kifungu hiki, ni kauli gani iliyo sahihi kuhusu Fort Jesus?

- A. Mengi ya Fort Jesus ni yale yanayoonekana na mtu aliye nje.
- B. Historia ya Fort Jesus ilianza hata kabla ya Wareno kutua Mombasa.
- C. Umuhimu wa Fort Jesus ni kufurahisha macho tu.
- D. Mtu atajua thamani ya Fort Jesus zaidi angiapo ndani yake.

2. “Azma ya safari yake ilikuwa kutafuta njia za biashara” ina maana gani?

- A. Alikuwa na lengo la kutafuta malighafi ya biashara.
- B. Alikuwa anafikiria kufanya biashara akiwa safarini.
- C. Alikuwa na lengo la kutafuta mbinu za kufanya biashara.
- D. Alikuwa na nia ya kutafuta mtaji wa biashara.

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya 2** kwa majibu yako.

3. Ni kifungu gani cha maneno kinachoonyesha kuwa Wareno hawakuwa na dhamira moja tu katika pwani ya Kenya?

.....

4. Ni kifungu gani cha maneno kinachoonyesha kuwa watu wa pwani hawakupenda walilotaka Wareno?

.....

Tafuta maneno kutoka kwenye kifungu yenye maana hizi. Tumia **aya ya ③** kwa majibu yako.

Mfano: Nyumba ya aina yoyote.

..... jengo .....

5. Jiwe kubwa ardhini au majini.

.....

6. Mahali ambapo meli hutua na kung'oa nanga.

.....

7. Mahali ambapo wahalifu huzuiliwa.

.....

8. Kutokana na kauli A hadi J, chagua kauli **nne** ambazo ni sahihi kulingana na kifungu hiki. Andika jibu mwafaka kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ④ na ⑤** kwa majibu yako.

[alama 4]

Mfano: **A**

- A. Fort Jesus imewezesha nchi nyingine kuhusiana na Kenya vizuri.**
- B.** Uhusiano kati ya Kenya na Ureno umeletwa chini na kuwepo kwa Fort Jesus.
- C.** Fort Jesus ni ishara ya kuwa watu wa pwani walikuwa wanyonge.
- D.** Fort Jesus ilitoka nchi ya Italia.
- E.** Fort Jesus ni kikumbusho cha kuwa Wareno walikuja Kenya.
- F.** Lugha ya Kiswahili ilipoteza maneno kwa sababu ya kuwepo kwa Wareno.
- G.** Kuwepo kwa Fort Jesus ni ishara ya uwezo wa watu wa pwani kupigania uhuru.
- H.** Lugha ya Kiswahili ilifaidika kukopa maneno kutoka lugha ya Kireno.
- I.** Fort Jesus ina faida kwa watu wanaoishi pwani ya Kenya tu.
- J.** Wakazi wa pwani pamoja na Afrika Mashariki wamenufaika kutokana na kuwepo kwa Fort Jesus.

Kifungu B — Kwa nini kuwekeza kwenye maji na usafi wa mazingira?

Sentensi zilizopo hapa chini ni kweli au si kweli kulingana na **aya ya ①**. Weka alama [✓] kwenye jibu lililo sahihi na kisha uthibitisha jibu lako kwa kuandika nukuu mwafaka kutoka kwenye kifungu. Alama [✓] pamoja na nukuu zinahitajika kwa alama moja.

Kweli Si kweli

Mfano: Maji safi na salama ni haki ya kila mtu nchini Tanzania.

Thibitisho: . . . . . Watanzania wote wana haki ya kuishi kwenye hali ya usafi na kupata maji safi. . . . .

9. Watu wamekuwa wakiishi maisha mazuri bila matatizo.

Thibitisho: . . . . .

10. Mwenendo wa usafi umeimarika kabisa.

Thibitisho: . . . . .

11. Afya duni kutokana na maji machafu hutrudisha nyuma kimaendeleo.

Thibitisho: . . . . .

12. Maafa yatokanayo na ukosaji wa maji safi yanaweza kuzuiwa kwa urahisi.

Thibitisho: . . . . .

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya ② hadi ③** kwa majibu yako.

13. Utapiamlo husababishwa na nini miongoni mwa watoto kulingana na kifungu?

.....

14. Taja athari **moja** ya utapiamlo kwa watoto.

.....

15. Taja madhara ya ugonjwa wa trakoma kulingana na kifungu.

.....

16. Taja sifa **moja** ya choo cha shimo kizuri.

.....

17. Ni kifungu gani cha maneno kinadhihirisha kuwa vifo vinaweza kuzuiwa mazingira yakishughulikiwa?

.....

Kamilisha jedwali lifuatalo kwa kuonyesha ni nani au nini neno/maneno yaliyopigiwa mstari yanarejelea. Tumia **aya ya 4** kwa majibu yako.

Katika kifungu...	neno/ maneno...	li/yanarejelea...
Mfano: ...bado <u>hawatumii</u> ... (mstari 23)	“hawatumii”	..... Watanzania .....
18. ... <u>akitafuta</u> tu mahali... (mstari 26)	“akitafuta”	.....
19. ...kusindikiza watoto <u>wao</u> ... (mstari 27–28)	“wao”	.....
20. ...milioni moja na <u>kuvitumia</u> ... (mstari 29)	“kuvitumia”	.....

Kifungu C — Chanzo cha kukua na kusambaa kwa simu-mkononi Afrika Mashariki

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya 1** kwa majibu yako.

21. Taja hatua **mbili** za tawala za nchi za Afrika Mashariki zilizofanya huduma za simu-mkononi kupata umaarufu. [alama 2]

- (a) .....
- (b) .....

22. Taja huduma nyingine iliyojitokeza wakati wa mabadiliko ya simu-mkononi katika Afrika Mashariki.

.....

Linganisha sehemu ya kwanza ya sentensi na mwisho mwafaka katika upande wa kulia. Andika herufi sahihi katika kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya 2** kwa majibu yako.

Mfano: Kubadilika kwa teknolojia...

A

23. Kutawaliwa kwa upeperushaji wa habari...

24. Kuweza kutumia mtandao wa tovuti...

A. kulikumba dunia yote.

B. kulisababisha serikali kulegeza sera zake.

C. kuliwanyima watu elimu na mawazo.

D. kuliletea ulimwengu changamoto ya mtandao wa simu-mkononi.

E. kulizuia mabadiliko Afrika baada ya miaka ya 1990.

F. kulijulikana na wengi miaka ya 1990.

Tafuta maneno kutoka kwenye kifungu yenye maana hizi. Tumia **aya ya ③** kwa majibu yako.

25. Kutawala kitu/watu.

.....

26. Upashanaji habari.

.....

27. Watu wanaohusika katika kuendeleza shughuli fulani.

.....

Chagua jibu sahihi kutoka kwa A, B, C, D. Andika herufi ya uchaguzi wako katika kisanduku. Tumia **aya ya ④ hadi ⑤** kwa majibu yako.

28. Ni kwa njia gani serikali ilidhibiti vyombo vya mawasiliano kabla ya miaka ya 1990?

- A. Kufunga idhaa za kurushia matangazo za kibinafsi.
- B. Kulegeza sheria za vyombo vya kurushia matangazo.
- C. Kutokubali athari za siasa za vita-baridi.
- D. Kumiliki vyombo vya habari na mawasiliano.

29. Kifungu cha maneno "zilijikuta katika njia panda" kina maana gani?

- A. Zilijipata katika barabara iliyokwenda kuwili.
- B. Zilikuwa na ugumu wa kuamua ni mrengo upi wa kufuata.
- C. Ziliegemea mrengo mmoja baina ya iliyokuwepo.
- D. Ziliegemea katika sera za ukoloni mmoja.

30. Ni kauli gani iliyo sahihi kulingana na kifungu hiki?

- A. Nchi za Afrika Mashariki zilijipata katika hali ya kutokuwa na imani na nyingine.
- B. Vyombo vya habari vilidhibitiwa na sera za kikoloni.
- C. Elimu na itikadi za kigeni hazikuwa tishio kwa serikali za Afrika Mashariki.
- D. Raia wa nchi za Afrika Mashariki walikuwa huru kupata habari baada ya ukoloni.

Kifungu D — Sheng inaharibu Kiswahili

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya ① hadi ⑤** kwa majibu yako.

31. Taja sababu **moja** ya watu kutaka kutumia lugha ya sheng.

.....

32. Ni kwa nini lugha ya sheng inasemekana haina mfumo rasmi?

.....

33. Taja njia **mbili** za kuunda maneno katika lugha ya sheng.

[alama 2]

(a) .....

(b) .....

34. Ni kifungu gani cha maneno kinachoonyesha kuwa wanaisimujamii wanaghadhabishwa na wale wanaoikashifu sheng?

.....

Chagua jibu sahihi kutoka kwa A, B, C, D. Andika herufi ya uchaguzi wako katika kisanduku. Tumia **aya ya ④ hadi ⑤** kwa majibu yako.

35. Kulingana na kifungu hiki, ni kauli gani iliyo sahihi?

- A. Maneno yote ya sheng yana maana sawa na ya Kiswahili sanifu.
- B. Maneno mengine yaliyokuwa ya sheng yanatumiwa katika lugha ya Kiswahili.
- C. Hakuna mvutano kuhusu matumizi ya sheng.
- D. Neno matatu si jina la Kiswahili sanifu lakini daladala ni sanifu.

36. Neno “yakaswahilishwa” lina maana gani kulingana na kifungu?

- A. Yakapotezwa maana
- B. Yakasahilishwa
- C. Yakatolewa katika Kiswahili
- D. Yakaingizwa katika Kiswahili

37. Kwa nini kuna tatizo kutumia baadhi ya majina ya sheng?

- A. Yanaongeza msamiati wa Kiswahili sanifu.
- B. Yanapunguza kimaana msamiati wa Kiswahili sanifu.
- C. Yanapotosha maana yake halisi katika Kiswahili.
- D. Ni mengi sana kuyaelewa.

Ni maneno yapi yanaweza kujaza mapengo katika **aya ya ⑥**? Chagua maneno kwenye orodha uliyopewa na kisha uyaandike hapo chini.

AMA	CHANGA	LICHA	SHENG
CHAFU	ILHALI	SANIFU	WALA

Mfano: [- X -] ..... **sheng** .....

38. [- 38 -]

.....

39. [- 39 -]

.....

40. [- 40 -]

.....

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

